TARTIŞMALI İLMÎ TOPLANTI

İslam İktisadı ve Faizsiz Finans Araçlarında

Güncel Zekât Problemleri

İSAV
İSLÂMÎ İLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI

21-22 KASIM 2026
CUMARTESİ - PAZAR
ORDU ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ TOPLANTI SALONU

ORDU ÜNİVERSİTESİ

İSAV
İSLÂMÎ İLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI

ORDU ÜNİVERSİTESİ

İslam İktisadı ve Faizsiz Finans Araçlarında Güncel Zekât Problemleri

–TARTIŞMALI İLMÎ TOPLANTI–

PROGRAM - DAVETİYE

21-22 KASIM 2026
CUMARTESİ - PAZAR

TOPLANTI YERİ
ORDU ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ TOPLANTI SALONU

ORGANİZATÖR

Prof. Dr. Hamit ER
Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı
0542 585 0601/her3367@hotmail.com

SEKRETERYA

Dr. İsmail KURT / Seyit Ali TÜZ
İslâmî İlimler Araştırma Vakfı

Ar. Gör. Sümeyye AYDIN
Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

TOPLANTIYI TERTİPLEYEN KURUMLAR

İSLÂMÎ İLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI (İSAV)
İskender Paşa Mah. Kâmil Paşa Sokak, No: 5 Kıztaşı, Fatih-34080/İstanbul
e-posta: isav@isavvakfi.org–Web Site: http://www.isavvakfi.org
Telefon: 0212 523 54 57

ORDU ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ
Cumhuriyet Yerleşkesi Cumhuriyet Mahallesi No:218 Altınordu / Ordu
Santral 0 (452) 226 52 00 – Tel.: 0452 226 52 78 - Faks:0452 226 52 54
e-Posta : ilahiyat@odu.edu.tr

TERTİP HEYETİ

ODÜ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

Prof. Dr. Hamit ER
Dekan

Prof. Dr. Şevket PEKDEMİR
Dekan Yardımcısı

Doç. Dr. Hızır HACIKELEŞOĞLU
Dekan Yardımcısı

• • •

İSAV

Prof. Dr. Salih TUĞ

Prof. Dr. Mahmut KAYA

Prof. Dr. Bedreddin ÇETİNER

Prof. Dr. İlyas ÇELEBİ

Prof. Dr. Ahmet KAVAS

Feyzullah KIYIKLIK

İsmail BACACI

Burhaneddin TANYERİ

Ahmet YILDIZ

İLİM ve İSTİŞARE HEYETİ

Prof. Dr. İbrahim TÜFEKÇİ
Sinop Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Abdullah ÇOLAK
Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Ali KUMAŞ
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Mahmut SAMAR
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Ahmet İNANIR
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

Prof. Dr. Abdulkadir TEKİN
Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Ayhan AK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Suat ERDEM
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Yaşar YİĞİT
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Doç. Dr. Enver KAAN
Diyanet Akademisi Eski Başkanı

Doç. Dr. İslam DEMİRCİ
Giresun Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Doç. Dr. Selman BAKTI
Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Muhterem Efendim,

Kuruluşundan bu yana değişik konularda millî ve milletlerarası tartışmalı ilmî toplantılar tertipleyen, sunulan tebliğ ve müzakereleri kitap halinde yayınlayarak toplumumuzun istifadesine sunan vakfımızın Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'yle müştereken tertiplemiş olduğu

İslam İktisadı ve
Faizsiz Finans Araçlarında
Güncel Zekât Problemleri

konulu tartışmalı ilmî toplantımıza huzurlarınızla şeref vermenizi arz ve rica ederiz.

Prof. Dr. Hamit ER
Ordu Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Salih TUĞ
İslâmî İlimler Araştırma Vakfı
Mütevelli Heyet Başkanı

21 Kasım 2026 Cumartesi

AÇILIŞ OTURUMU (09.45 - 10.15)

Kur'ân-ı Kerîm Tilâveti

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. Hamit ER
Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Salih TUĞ
İSAV Mütevelli Heyeti Başkanı

Prof. Dr. Orhan BAŞ
Ordu Üniversitesi Rektörü

ARA (Çay)
10.15 - 10.30

21 Kasım 2026 Cumartesi

I. OTURUM (10.30 - 12.00)

Başkan: Prof. Dr. H. Mehmet GÜNAY
İbn Haldun Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

1. Tebliğ: Zekâtın Sarf Yerleriyle İlgili Güncel Tartışmalar

Prof. Dr. Soner DUMAN
Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Müzakere:

Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Tebliğ: Kredi ve Finansman İşlemlerinde Zekât

Prof. Dr. Abdullah DURMUŞ
Marmara Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü

Müzakere:

Prof. Dr. Necmettin KIZILKAYA
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ARA (Öğle yemeği)
12.00 - 14.00

21 Kasım 2026 Cumartesi

II. OTURUM (14.00 - 16.00)

Başkan: Prof. Dr. Nihat DALGIN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3. Tebliğ: Menkul Kıymetlerin Zekâtı

Prof. Dr. Emrullah DUMLU
Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Müzakere:

Prof. Dr. Saffet KÖSE
İzmir Kâtip Çelebi İlahiyat Fakültesi

4. Tebliğ: Zekâtın Vadeli Olarak Ödenmesi Meselesinin Enflasyon Bağlamında Kurumsal Uygulamalara Yansıması: Fıkhî Bir Analiz

Doç. Dr. Yusuf Erdem GEZGİN
Marmara Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü

Müzakere:

Prof. Dr. Necmettin GÜNEY
Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ARA (Çay)
16.00 - 16.15

21 Kasım 2026 Cumartesi

III. OTURUM (16.15 - 18.00)

Başkan: Prof. Dr Rahmi YARAN
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi (E)

5. Tebliğ: KOBİ'lerin Zekât Hesaplarken Karşılaştığı Fıkhi Problemler ve Çözüm Önerileri

Doç. Dr. M. Emin DURMUŞ / Doç. Dr. Hakan ASLAN
Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Müzakere:

Prof. Dr. Nasi ASLAN
Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

6. Tebliğ: Bireysel Emeklilik Sisteminde (BES) Biriken Varlıkların Zekâtı

Dr. Öğrt. Üyesi Abdulmelik KUTLUAY
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Müzakere:

Prof. Dr. Kaşif Hamdi OKUR
Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

22 Kasım 2026 Pazar

IV. OTURUM (09.30 - 12.00)

Başkan: Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

7. Tebliğ: Zekâtta Temlik Şartı ve Çözüm Yolları
Dr. Öğrt. Üyesi M. Fatih KİRENCİ
Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Müzakere:
Prof. Dr. Nihat DALGIN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

8. Tebliğ: Sermaye Şirketlerinin Zekâtı
Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK
Marmara Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü

Müzakere:
Prof. Dr. H. Mehmet GÜNAY
İbn Haldun Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

9. Tebliğ: Zekâtta fî Sebilillah Kavramının İktisat Politikaları Açısından Değerlendirilmesi
Prof. Dr. Şevket PEKDEMİR
Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Müzakere:
Dr. Ayşe ÖZEK
İslami İlimler Araştırma Vakfı

ARA (Öğle yemeği)
12.00 - 14.00

22 Kasım 2026 Pazar

V. OTURUM (14.00 - 16.30)

Başkan: Prof. Dr. Saffet KÖSE
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

10. Tebliğ: Zekât Kurumlarının Bazı Uygulamalarına İlişkin Fıkhî Bir Değerlendirme

Doç. Dr. Mustafa Bülent DADAŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Müzakere:

Prof. Dr. Süleyman KAYA
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

11. Tebliğ: Zekâtın Nisab ve Matrahlarının Güncellenmesi: Fıkhî İmkân ve Usulî Sınırlar

Doç. Dr. Hasan MAÇİN
Adıyaman Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Müzakere:

Prof. Dr. Osman ŞAHİN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ARA (Çay)
16.30 - 16.45

22 Kasım 2026 Pazar

VI. OTURUM (16.45 - 18.00)

Başkan: Prof. Dr. Kaşif Hamdi OKUR
Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

12. Tebliğ: Zekâtın Tarımsal Boyutu: Türkiye'de Öşür Uygulamasının Güncel ve Potansiyel Etkileri

Doç. Dr. Mervan SELÇUK
Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Müzakere:

Prof. Dr. Şevket TOPAL
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

GENEL DEĞERLENDİRMELER

Prof. Dr. Hamit ER
Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Dr. Rahmi YARAN
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi (E)

Prof. Dr. Saffet KÖSE
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Nihat DALGIN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. İsmail ADAK
Yalova Üniversitesi (Emekli)

Dr. Fahrettin YAHŞİ
Albaraka Türk Eski Genel Müdürü

KATILIMCILAR (Ünvan ve İsme Göre)

Prof. Dr. Abdullah DURMUŞ
Marmara Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü

Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. H. Emrullah DUMLU
Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. H. Mehmet GÜNAY
İbn Haldun Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Hamit ER
Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. İsmail ADAK
Yalova Üniversitesi (Emekli)

Prof. Dr. Kaşif Hamdi OKUR
Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK
Marmara Üniversitesi, İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü

Prof. Dr. Nasi ASLAN
Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Necmettin GÜNEY
Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Necmettin KIZILKAYA
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Nihat DALGIN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Osman ŞAHİN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Rahmi YARAN
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi (E)

Prof. Dr. Salih TUĞ
İSAV Mütevelli Heyeti Başkanı

Prof. Dr. Saffet KÖSE
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Soner DUMAN
Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Süleyman KAYA
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Şevket PEKDEMİR
Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Prof. Dr. Şevket TOPAL
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Doç. Dr. Hakan ASLAN
Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Doç. Dr. Hasan MAÇİN
Adıyaman Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Doç. Dr. M. Emin DURMUŞ
Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Doç. Dr. Mervan SELÇUK
Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Doç. Dr. Mustafa Bülent DADAŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Doç. Dr. Yusuf Erdem GEZGİN
Marmara Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü

Dr. Ayşe ÖZEK
İslami İlimler Araştırma Vakfı

Dr. Fahrettin YAHŞİ
Albaraka Türk Eski Genel Müdürü

Dr. Öğrt. Üyesi Abdulmelik KUTLUAY
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Dr. Öğrt. Üyesi M. Fatih KİRENCİ
Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

TEBLİĞ ÖZETLERİ

ZEKÂTIN SARF YERLERİYLE İLGİLİ GÜNCEL TARTIŞMALAR

Prof. Dr. Soner DUMAN
Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Kur'an'da zekâtın sarf edileceği kimseler sekiz sınıf olarak belirlenmiştir. İlgili âyette belirtilen bu sınıflar; fakirler, miskinler, zekât memurları, müellefe-i kulûb, köleler, borçlular, Allah yolunda olanlar ve yolda kalmışlar şeklinde sıralanmıştır. Klasik dönemde, Kur'an'da ifade edilen bu sekiz sınıfın tanımlanması ve kapsamının belirlenmesi konusunda mezhepler arasında ittifak edilen hususlar bulunduğu gibi farklı görüşlerin söz konusu olduğu ihtilaflı hususlar da yer almaktadır. Modern dönemlere gelindiğinde ise bu sekiz sınıfın kapsamının, fıkıh literatüründe yer alan kapsamının genişletilip genişletilemeyeceği, bu sınıflara yeni sınıfların dâhil edilip edilemeyeceği konusunda birtakım tartışmalar söz konusu olmaktadır. Bu kapsamda fakirliğin genel geçer bir tespitini yapmanın söz konusu olup olamayacağı, zekât dağıtımı işlevini üstlenen günümüzdeki resmi ve sivil toplum kuruluşlarının (tüzel kişiliklerin) kurumsal giderlerinde zekâttan istifade edip edemeyecekleri, Allah yolunda olanlar ifadesinin geniş yorumlanmasının mümkün olup olmadığı, kalpleri İslam'a ısındırılmak istenen kimselerin kapsamına günümüzde kimlerin gireceği, zekât fonlarının nemalandırılması gibi konularda farklı yaklaşımlar söz konusudur. Bu tebliğde günümüzde zekâtın sarf yerleri ile ilgili olarak tartışılan söz konusu meseleler bir bütünlük içinde tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Zekât, Zekâtın sarf yerleri, müellefe-i kulûb, Zekât fonlarının nemalandırılması

KREDİ VE FİNANSMAN İŞLEMLERİNDE ZEKÂT

Prof. Dr. Abdullah DURMUŞ
Marmara Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü

Kur'an'da zekâtın sarf edileceği kimseler sekiz sınıf olarKredi ve finansman işlemleri bir kimsenin gerek birey gerekse kurumsal olarak hayatının belirli zamanlarında az veya çok mutlaka karşılaştığı durumlar arasındadır. Bu nedenle İslam'ın en temel farzlarından biri olan zekât açısından bu tür durumlarda hangi şartlar altında ne düzeyde zekat yükümlüsü olacağı meselesi hayli önem taşımaktadır.

Günümüzdeki kredi ve finansman işlemleri çoğunlukla geçmişteki gibi basit borç verme-alma muamelesi olarak kalmamış, hem çeşitlenmiş hem de kimi zaman birçok tarafın dahil olduğu girift işlemler haline gelmiştir. Bu nedenle tebliğimizde, önce doğrudan ya da dolaylı olarak kredi verme-alma anlamına gelen çeşitli işlemleri (krediler, bono-tahvil, vadeli ve vadesiz hesaplar); sonra da murabaha ve leasing gibi daha çok uygulama alanı bulan finansman yöntemlerini inceleyerek, söz konusu muameleleri zekat hükümleri açısından irdelemeye çalıştık.

Bahsi geçen işlemler, klasik dönem fıkıh literatüründe muhteva olarak çeşitli açılardan ele alınıp tartışılmış olmakla birlikte birer kredi ve finansman yöntemi olarak yeni ve güncel meseleler olması sebebiyle klasik eserlerde birebir bulmak pek tabiidir ki mümkün değildir. Bu nedenle tebliğimizde, klasik fıkıhtaki zekat hükümlerinin yanı sıra, muasır fakihlerin bu meselelere dair telif ettiği eserler ile İslami finansal kuruluşlar için önemli ve genel olarak muteber bir şer'î standart kaynağı sayılan AAOIFI (İslami Finans Kuruluşları Muhasebe ve Denetleme Kurumu) adlı kuruluşun "el-Meâyîru'ş-Şer'iyye" adlı kitabına sıkça atıfta bulunmaya, bu suretle söz konusu muamelelerin zekat hükümleri konusundaki fıkhi standartları tespit etmeye, muasır alimlerin görüşlerini ve bu hususlardaki temel tartışma noktalarını ortaya koymaya, bu sayede de değerli ilim ehlinin meseleyi müzakere etmesine zemin hazırlamaya gayret ettik.

Anahtar Kelimeler: Zekât, Kredi, Finansman, Bono, Tahvil, Murabaha, Leasing, Sukuk, Hisse senedi, Vadeli ve Vadesiz hesaplar.

MENKUL KIYMETLERİN ZEKÂTI

Prof. Dr. Emrullah DUMLU
Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Sanayi Devrimi ve sonrası dönemde ticarette meydana gelen baş döndürücü gelişmeler, sermayenin hızlı bir şekilde el değiştirmesi ve geniş kitlelere yayılması ihtiyacını beraberinde getirmiş, bu da neticede sermayeye 'hareket kabiliyeti' kazandıran menkul kıymet aracını ortaya çıkarmıştır. Bu sayede şirket aktiflerinde bulunan sabit ve durağan nitelikteki değerler, menkul kıymetler vasıtasıyla kazandıkları seyyaliyet kabiliyeti ile organize bir pazar olan borsada işlem görmeye başlamış, buna paralel bir şekilde de farklı menkul kıymet tipleri ortaya çıkmıştır. Menkul kıymetlerin ortaya çıkışı bir yandan fona ihtiyacı olanların hızlı fon talebine cevap verirken diğer taraftan da yatırım yapmak ya da alıp satmak suretiyle kazanç elde etmek isteyen yatırımcıların sermayeye kolayca erişimine imkân sağlamıştır. Menkul kıymetler, orta, uzun ve sonsuz vadeli fonların arz ve talebinin karşılaştığı bir piyasa olan sermaye piyasasında işlem görürler. Yürürlükte bulunan 6362 sayılı SPKn'ye göre menkul kıymetler şunlardan oluşmaktadır: a) Paylar (Hisse senetleri) b) Pay benzeri diğer kıymetler c) Paylara ilişkin depo sertifikaları d) Borçlanma araçları e) Menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları f) Borçlanma araçlarına ilişkin depo sertifikaları. Bu tebliğde günümüz finans piyasalarının vazgeçilmez unsuru olan işte bu finansal araçlarının zekâtı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Zekât, Menkul Kıymetler, Borsa, Fon, Borçlanma.

ZEKÂTIN VADELİ OLARAK ÖDENMESİ MESELESİNİN ENFLASYON BAĞLAMINDA KURUMSAL UYGULAMALARA YANSIMASI: FIKHÎ BİR ANALİZ

Doç. Dr. Yusuf Erdem GEZGİN
Marmara Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü

Yüksek enflasyon dönemlerinde zekâtın havl sonunda bir defada değil de taksitle veya gecikmeli olarak ödenmesi, zekât alacaklılarının hakkındaki reel değerin aşınması gibi önemli bir sorunu doğurmaktadır. Bu çalışma, vadeli ödenen zekâtta değer kaybının telafisi için önerilen üç ölçütü, yani genel fiyat endeksine dayalı enflasyon farkını, ticaret malının kendine has fiyat endeksini ve altın endekslemesini, Hanefî doktrini ve çağdaş kurumsal uygulamalar ışığında incelemektedir. Önce zekâtın edâ zamanına dair fevr-terâhî tartışması ile ta'cîl, taksit ve te'hîrin sınırları belirlenmektedir. Ardından Ebû Hanîfe ile İmâmeyn arasındaki vücûb günü-edâ günü ihtilafı ve Ebû Yûsuf'un paranın değer değişimine dair kıymet görüşü, Uluslararası İslam Fıkıh Akademisi kararlarıyla birlikte değerlendirilmektedir. Kurumsal düzlemde Diyanet İşleri Başkanlığı ve Mısır Dârü'l-İftâsı fetvaları, AAOIFI ve KGK standartları, TMS 29 enflasyon muhasebesi, Suudi Arabistan'daki zekât taksitlendirme uygulaması ve aracı kurumların zekât fonlarını bekletmesi ele alınmaktadır. Çalışma, tek bir endeksin bütün zekât kalemlerine uygulanamayacağını, uygun ölçütün geciken zekâtın mahiyetine göre belirlenmesi gerektiğini savunmaktadır. Buna göre ticaret mallarında İmâmeyn'in edâ günü kıymeti görüşü malın kendi fiyatını, nakit ve alacaklarda ise zekâtın ihtiyacı giderme amacı genel fiyat endeksini öne çıkarmaktadır. Altın ise mükellefin önceden tercih edebileceği yardımcı bir ölçü olarak kalmaktadır. Çalışma gecikmenin sebebine, mal türüne ve enflasyonun boyutuna göre ayrışan bir model ile kurumsal uygulamalara yönelik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Zekât, Taksit, Enflasyon, Değerleme, Zekât Muhasebesi.

KOBİ'LERİN ZEKÂT HESAPLARKEN KARŞILAŞTIĞI FIKHİ PROBLEMLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Doç. Dr. M. Emin DURMUŞ / Doç. Dr. Hakan ASLAN
Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Türkiye, bireysel hayırseverlikte ön sıralarda yer almasına rağmen, devlet düzeyinde standartlaştırılmış bir kurumsal zekât sistemine sahip değildir. Şafiî ve Hanbelî fıkhına göre tasarlanmış mevcut küresel modellerin ülkemizin baskın Hanefî fıkıh geleneğiyle uyuşmaması, işletmelerin zekât matrahını belirlemesinde ciddi fıkhî belirsizliklere yol açmaktadır. Bu çalışma, Türkiye'deki KOBİ'lerin çağdaş muhasebe standartları ve fıkhî ilkeler doğrultusunda zekât hesaplarken karşılaştıkları sektörel ve operasyonel sorunları tespit etmeyi ve bunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Nitel araştırma yöntemlerinden çoklu durum çalışması deseninin benimsendiği araştırmada, amaçsal örnekleme ile 9 farklı şehirden ve 12 farklı sektörden 36 iş insanıyla derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilerek sorunlar tespit edilmiştir. Sahada tespit edilen fıkhî ve finansal problemler (stok değerleme, alacak-borç yapıları, vergilendirme, takvim farkları ve maddi olmayan haklar), alanında uzman 11 İslam hukukçusu tarafından değerlendirilerek karara bağlanmıştır. Elde edilen veriler ışığında, klasik fıkıh birikimi ile modern muhasebe disiplinini bütünleştiren özgün bir zekât hesaplama modeli geliştirilmiştir.

Çalışmanın çıktısı olan «Zekât Rehberi» platformu; statik hesaplama araçlarından farklı olarak canlı veriler üzerinden altın fiyatına endeksli dinamik nisap tayini yapabilmektedir. Modelin en belirgin özgünlüğü, Türkiye'deki ticari işletmelerin finansal tabloları (Bilanço ve Gelir Tablosu) ve Tekdüzen Hesap Planı (THP) ile tam uyumlu çalışarak muhasebe kalemlerini doğrudan zekât matrahına entegre edebilmesidir. AAOIFI (FFS 35 Zekât ve FMS 39 Zekât Muhasebesi) standartları temel alınarak tasarlanmış ve fıkhî bulgular çerçevesinde Türkiye'ye uyarlanmıştır. Platformda bireysel ve kurumsal hesaplamaların yanı sıra tarım ve hayvancılık sektörlerine özel modüller de yer almaktadır. Ayrıca, takvim tercihlerine göre (hicrî 2,5% / miladî %2,577) oran düzeltmesi yapabilmekte ve kullanıcılara rehberlik eden fıkhî hatırlatma notlarıyla zekât hesaplama imkânı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Zekât Hesaplama, Zekât Muhasebesi, KOBİ.

BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNDE (BES) BİRİKEN VARLIKLARIN ZEKÂTI

Dr. Öğrt. Üyesi Abdulmelik KUTLUAY
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Bu çalışma, Bireysel Emeklilik Sisteminde (BES) biriken varlıkların zekât yükümlülüğünü incelemektedir. Anapara, katılım fonlarından elde edilen kâr, faizli hesaplarda edinilen faiz ve devlet katkı payı ayrı ayrı ele alınmıştır. Anapara yönünden zekât sorumluluğunun hesap sahibine ait olduğu; BES'te devlet katkısından yararlanmak amacıyla anaparanın belirli süre sistemde tutulmasının zekât yükümlülüğünü etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. BES fonlarında değerlendirilen birikimlerden elde edilen gelirin zekâtı, fonun İslâm hukukuna göre meşruiyetine göre farklılaşmaktadır. Meşru fonlardan elde edilen kâr, anapara ile birlikte zekâta tabidir ve kâr için ayrıca yıllanma şartı aranmaz. Meşru olmayan fonlardan elde edilen faiz ise zekâta tabi değildir. Bu bağlamda, meşru olmayan fonlara yatırılan varlıkların gecikmeksizin geri çekilmesi ve elde edilen faizin fakirlere veya hayır kurumlarına verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Devlet katkısı hibe kapsamında değerlendirilmiş; zekât yükümlülüğünün doğduğu anda kişinin çekebileceği miktarın zekâtından sorumlu olacağı kabul edilmiştir. Devlet katkısında tam mülkiyetin bu miktar için gerçekleştiği ve zekât hesabı günü itibarıyla çekilebilen varlıklar açısından hükmî kabzın gerçekleştiği ifade edilmiştir. Buna karşılık kişinin elde edemediği kârın zekâtından sorumlu olmayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Otomatik Katılım Sisteminde (OKS) şirketin varlıkları vekâletle yönetmesi ve hesap sahiplerinin kısa süre içinde varlıklarını hesaptan çekebilmesi, tam mülkiyetin gerçekleştiğini göstermektedir. Bununla birlikte söz konusu tutarların hesap sahiplerinin iradesi dışında maaş hesaplarından çekilmesi nedeniyle fiilî zekât ödeme yükümlülüğünün, bu alacakların tahsil imkânının doğacağı zamana ertelenebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Zekât Yükümlülüğü, Bireysel Emeklilik Sistemi, Kâr, Fon, Devlet Katkısı.

ZEKÂTTA TEMLİK ŞARTI VE ÇÖZÜM YOLLARI

Dr. Öğrt. Üyesi M. Fatih KİRENCİ
Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Zekâtın hak sahiplerine tam tasarruf yetkisiyle intikalini ifade eden temlik kavramı, özellikle Hanefî mezhebinde zekâtın rüknü olarak kabul edilmiştir. Bu tebliğin amacı, Hanefî, Mâlikî, Şâfiî ve Hanbelî mezheplerinin fürû metinlerinde temlik şartının nasıl anlaşıldığını ortaya koymak ve bu şartın aşılmasına yönelik çözüm yollarını tespit etmektir. Çalışmada temlikin sadece Hanefî mezhebine özgü bir şart olup olmadığı, mezhep metinlerinde nasıl anlaşıldığı ve temlik anlayışının aşılmasına yönelik mezhep metinlerinde hangi çözüm yollarının geliştirildiği sorularına cevap aranmıştır. Çalışma dört mezhebin fürû metinleriyle sınırlandırılmış, muasır görüşlere, fetva kurullarının kararlarına ve zekât kurumlarının uygulamalarına bildiri hacmini aşmamak için değinilmemiştir. Bu konuların tamamı tebliğin üretildiği doktora tezinde ayrıntılı olarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda zekâtın âmile teslim edilmesi, hak sahiplerinden vekâlet veya izin alınması, menfaat temliki ve menfaatin mal sayılması, ihtiyaç ve zaruret ilkelerinin esas alınması ile zayıf görüşe dayalı fetvanın imkanı ve son olarak hiyele başvurulması şeklinde sıralanabilecek beş çözüm yolu tespit edilmiştir. Tebliğde, temlik şartını ortadan kaldırmaksızın devlet başkanının veya yetkilendirdiği âmilin hak sahiplerinin vekili yahut velisi olarak kabul edilmesine dayanan zekâtın âmile teslimi yolu, dört mezhebin metinlerinde karşılığının bulunması ve kamu otoritesi altında denetlenebilir, şeffaf bir yapı sunması sebebiyle tercih edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Zekât, Sarf Yerleri, Temlik, Âmil, Hiyel.

SERMAYE ŞİRKETLERİNİN ZEKÂTI

Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK
Marmara Üniversitesi, İslam Ekonomisi ve Finansı Enstitüsü

Bu çalışma sermayesi paylara bölünmüş anonim şirketlerin zekât yükümlülüğünü ve zekât matrahının finansal tablolar üzerinden belirlenmesine ilişkin fıkhî ve muhasebesel esasları incelemektedir. Şirketlerin sahip olduğu varlıkların çeşitlenmesi, finansal işlemlerin karmaşıklaşması ve klasik fıkıh literatüründe doğrudan karşılığı bulunmayan yeni bilanço kalemlerinin ortaya çıkması, şirket zekâtının hesaplanmasını özel bir araştırma alanı hâline getirmiştir. Araştırmada esas olarak Hanefî mezhebinin yaklaşımı benimsenmiş; bunun yanında diğer mezheplerin görüşleri, Din İşleri Yüksek Kurulu kararları, AAOIFI'nin 35 No'lu Zekât Standardı, Kuveyt Beytü'z-Zekât Kurumunun rehber ve standardı ile güncel akademik çalışmalar referans alınmıştır. Çalışmada öncelikle şirketin tüzel kişiliği, ortak malların zekâtında (hulta) hükümleri ve zekât yükümlülüğünün şirkete veya pay sahiplerine aidiyeti ele alınmıştır. Ardından zekât matrahının tespitinde kullanılan net zekâta tâbi varlıklar ve net yatırım varlıkları yöntemleri açıklanmış; bilanço kalemlerinin zekâta tâbi olup olmadığı, iktisadi işlevleri, elde bulundurulma amaçları, tahsil kabiliyetleri ve fıkhî nitelikleri çerçevesinde incelenmiştir. Ayrıca karşılıkların, yedek akçelerin ve nakdî teminatların zekât matrahı üzerindeki etkisi ile ticari varlıkların değerlemesinde esas alınacak ölçütler değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda şirket zekâtının muhasebe sınıflandırmalarına dayanılarak hesaplanmasının günümüz açısından oldukça önemli olduğu ancak her bilanço kaleminin fıkhî niteliğinin ayrıca belirlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Şirket düzeyinde toplu hesaplama uygulama kolaylığı sağlamakla birlikte zekât yükümlülüğünün asıl olarak pay sahiplerine ait olduğu; şirketin ise kanun, esas sözleşme, genel kurul kararı veya ortakların yetkilendirmesi çerçevesinde bu yükümlülüğü onlar adına yerine getirebileceği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İslam hukuku, zekât, şirket zekâtı, anonim şirket, zekât matrahı, zekât muhasebesi, bilanço.

ZEKÂTTA FÎ SEBİLİLLAH KAVRAMININ İKTİSAT POLİTİKALARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Şevket PEKDEMİR
Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

İktisat politikası devlet tarafından belirlenen ekonomik ve sosyal amaçlara ulaşmak için birtakım kararlar alınmasını ve yetkilendirilen kurumlar tarafından uygulanmasını ifade eder. Bu bağlamda İslam iktisat politikası ekonomik kaynakların kullanımının, kamu harcamalarının, gelir dağılımının, sosyal adaletin tesisinin ve toplumsal refahın geliştirilmesinin İslam hukukunun temel ilkeleri çerçevesinde belirlenmesi demektir. Dolayısıyla istihdamın artırılması, gelir dağılımında adaletin sağlanması, yoksulluğun azaltılması, sağlık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması ve sosyal güvenlik araçlarının geliştirilmesi iktisat politikalarının temel amaçları arasında yer almaktadır. Ayet ve hadislerde insanların ihtiyaçlarına göre dağıtılması istenilen zekât, mali bir yükümlülük olmanın yanı sıra, toplumsal ve iktisadi taleplerin karşılanmasına katkıda bulunabilecek bir politika aracı niteliği taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, zekâtın sarf yerlerinden biri olan fî sebîlillâh kategorisini klasik ve çağdaş fıkıh literatürü ışığında inceleyerek zekât fonlarının iktisat politikalarının belirlenmesi ve uygulanmasındaki rolünü ortaya koymak ve İslam iktisat politikasıyla uyumlu bir zekât tahsis çerçevesi geliştirmektir. Bu bağlamda zekât fonlarının toplumun değişen sosyoekonomik yapısı dikkate alınarak eğitim, istihdam, sosyal güvenlik, sağlık, kalkınma ve savunma politikalarının amaçlarına hangi ölçüde katkı sağlayabileceği maslahat, makāsıd-ı-şerîa, külli kaideler ve örfi uyh gulamalar perspektifinde tespit edilmeye çalışılmıştır.

Zekât fonlarının tahsisinin İslam iktisat politikasının amaçlarıyla ilişkilendirildiği çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş; klasik fıkıh ve tefsir eserlerinin yanı sıra günümüz fukahasının çalışmaları, fetvalar ile zekât yönetimine ilişkin kurumsal düzenlemeler veri analizi ve mukayeseli fıkıh yöntemiyle değerlendirilmiştir. Sonuç olarak fi sabilillah kavramının çağdaş zekât uygulamalarında nasıl somut politikalara dönüştürüldüğü ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İslam İktisat Politikası, Zekât, fî Sebîlillâh, Maslahat, Makasıd-ı Şeria

ZEKÂT KURUMLARININ BAZI UYGULAMALARINA İLİŞKİN FIKHÎ BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Mustafa Bülent DADAŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Hz. Peygamber (s.a.v.) döneminde zekât, zâhirî ve bâtınî mallar arasında herhangi bir ayrım yapılmaksızın devlet eliyle toplanıp dağıtılmaktaydı. Daha sonra Halife Hz. Osman b. Affân (r.a.) döneminde, zekât memurlarının bazı olumsuz uygulamaları sebebiyle bâtınî malların zekâtını ödeme sorumluluğu mükelleflere bırakılmıştır. Bununla birlikte devlet, farklı şekillerde de olsa zekâtın toplanması görevini sürdürmüştür. Ancak yirminci yüzyıldan itibaren devletin bu alandaki rolü giderek ortadan kalkmış ve mükellefler zekâtlarını bizzat dağıtmaya başlamışlardır. Yirminci yüzyılın son çeyreğinden itibaren ise İslam dünyasında ve Batı'daki Müslüman topluluklar arasında zekâta aracılık eden müesseseler kurulmaya başlanmış; bu kurumlar gönüllülük esasına dayalı olarak Müslümanlardan zekât toplama ve bunu hak sahiplerine ulaştırma görevini üstlenmişlerdir. Malezya ve Endonezya gibi bazı İslam ülkelerinde ise bu faaliyetler doğrudan devletin denetimi altında yürütülmektedir.

Zekâtın toplanması ve dağıtılmasında aracı konumunda bulunan kurumlar, çoğu zaman topladıkları zekâtı ilgili sarf yerlerine derhâl ulaştırmamakta; kimi zaman da daha fazla ihtiyaç sahibi olanlara harcayabilmek amacıyla dağıtımı bilinçli olarak ertelemektedir. Öte yandan bazı kurumlar, zekât fonlarını fakirlere mülkiyetini devretmeksizin yatırıma yönlendirmek ve işletmek suretiyle zekâta dayalı kapsamlı ve sürdürülebilir bir kalkınma sağlamayı amaçlamaktadır. Mezkûr uygulamalar, çeşitli fıkhî soruları beraberinde getirmektedir. Bunların başında, zekâtın ödenmesinde fevrîliğin (ödemenin geciktirilmeksizin yerine getirilmesinin) gerekli olup olmadığına bağlı olarak zekât mallarının bekletilmesinin hükmü gelmektedir. Ayrıca, zekâtın hak sahiplerine ulaştırılmasından önce malın telef olması durumunda kurumun tazmin yükümlülüğünün bulunup bulunmadığı, kurumun zekât olarak teslim aldığı nakiti başka bir mala çevirme salahiyetinin olup olmadığı ve bu alanda çalıştırdığı

şahısların zekâtın sarf yerlerinden birisi olan “âmilîn” kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olup olmadığı gibi meseleler tartışmaya mahal teşkil etmektedir.

Bu araştırmanın amacı, yukarıda belirtilen zekât meselelerini ve zekât kurumlarının zekâtı toplama ve dağıtma faaliyetleri çerçevesinde uyguladıkları yöntemleri fıkhî açıdan incelemektir.

Anahtar kelimeler: Fıkıh, zekât, zekât fonlarının yatırımı, fevrîlik ilkesi, Zekâta aracılık yapan kurumlar.

ZEKÂTIN NİSAB VE MATRAHLARININ GÜNCELLENMESİ: FIKHÎ İMKÂN VE USULÎ SINIRLAR

Doç. Dr. Hasan MAÇİN
Adıyaman Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Zekât, İslâm'ın temel ibadetlerinden biri olmakla birlikte ekonomik ve toplumsal yönü güçlü bir mali yükümlülüktür. Hz. Peygamber tarafından farklı mal türleri için belirlenen nisab miktarları ve zekâta tabi malların matrahları, klasik fıkıh literatüründe zekâtın hesaplanmasında esas alınan temel ölçüleri oluşturmuştur. Ancak tarihsel süreç içerisinde ekonomik yapıların, üretim ve tüketim biçimlerinin, servetin niteliğinin ve paranın değerinin önemli ölçüde değişmesi, söz konusu ölçülerin günümüz şartlarında aynen uygulanmasının doğurduğu birtakım fıkhî ve iktisadî sorunları gündeme getirmiştir. Bu bağlamda, Hz. Peygamber tarafından belirlenen zekât nisab ve matrahlarının değişen zaman ve şartlara bağlı olarak yeniden belirlenip belirlenemeyeceği önemli bir tartışma alanı olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmada öncelikle Hz. Peygamber döneminde belirlenen zekât nisablarının ve matrahlarının mahiyeti, bunların belirlenmesinde dikkate alınan ekonomik ve toplumsal şartlar ile klasik dönem fakihlerin konuya ilişkin yaklaşımları incelenecektir. Ardından şer'î hükümlerin değişen şartlar karşısındaki değişebilirliği bağlamında sünnetin yapısı, illet, maslahat, makâsıdü'ş-şerîa ve zamanın değişmesiyle hükümlerin değişmesi gibi fıkıh usulü ilkeleri çerçevesinde konu değerlendirilecektir. Özellikle nisabların belirlenmesinde kullanılan altın, gümüş ve diğer mal ölçülerinin günümüzdeki ekonomik karşılıkları ile zekât matrahının tespitinde ortaya çıkan yeni durumlar ele alınacaktır. Çalışmada ayrıca nisab ve matrahların güncellenmesinin Hz. Peygamber'in sünnetine aykırılık teşkil edip etmediği ve böyle bir güncellemenin hangi usulî sınırlar içerisinde mümkün olabileceği tartışılacaktır.

Çalışmanın temel amacı, zekât nisab ve matrahlarının güncellenmesi meselesini yalnızca pratik bir hesaplama problemi olarak değil, klasik fıkıh mirası ile çağdaş ekonomik gerçeklik arasındaki ilişki bağlamında ele almak ve bu konuda uygulanabilir bir fıkhî yaklaşım ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Zekât, Nisab, Matrah, Ahkâmın Değişmesi.

ZEKÂTIN TARIMSAL BOYUTU: TÜRKİYE'DE ÖŞÜR UYGULAMASININ GÜNCEL VE POTANSİYEL ETKİLERİ

Doç. Dr. Mervan SELÇUK
Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Tarım sektörü, ürettiği katma değerin sürekli büyümesiyle küresel ekonominin ve gıda güvenliğinin vazgeçilmez bir parçası olmaya devam etmektedir. Dünya genelinde tarımsal katma değer, 2000-2023 yılları arasında %96 oranında artarak 4,0 trilyon dolara ulaşmış; tarımın dünya GSYİH'si içindeki payı ise aynı dönemde yaklaşık %4 seviyesinde istikrarını korumuştur. Türkiye bu süreçte dikkat çekici bir yükseliş göstermiş; 2002 yılında 24,5 milyar dolarlık tarımsal hasılayla dünyada 12'nci sırada yer alırken, 2025 yılı verilerine göre 83,2 milyar dolarlık tarımsal hasılaya ulaşarak dünyada 7'nci, Avrupa'da ise birinci sıraya yükselmiştir. Ancak ortaya çıkan bu muazzam değerin adil bir şekilde paylaşılması ve refaha dönüştürülmesi, sürecin yeterince odaklanılmayan bir boyutu olmayı sürdürmektedir.
Tarımsal üretimin zekâtı olarak tanımlanan öşür, servet ve gelir adaletini sağlamada temel bir yeniden dağıtım mekanizması niteliğindedir. Mevcut literatürde zekât ve öşür potansiyelinin ortaya konmasına yönelik araştırmalar, ağırlıklı olarak makro düzeyde ve toplam hasıla rakamları üzerinden yürütülmektedir. Oysa bu yaklaşım, modern tarımsal üretimde kullanılan teknoloji, sulama yöntemleri, gübre, enerji ve üründen ürüne değişen maliyet yapıları gibi öşür matrahını ve uygulanmasını doğrudan etkileyen dinamiklerin göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Bu çalışma, literatürdeki söz konusu yöntemsel boşluğu gidermek amacıyla tarımsal ürünler bazında bir öşür potansiyeli modeli önermektedir.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Zekât, Tarım Sektörü, Öşür.

2026 YILI İSAV TOPLANTILARI

11-12 NİSAN 2026 İSTANBUL	MİLLÎ TOPLANTI	GÜNÜMÜZ SİYER PROBLEMLERİ-I "SİYER KAYNAKLARI"	PROF. DR. ADNAN DEMİRCAN İSTANBUL İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSTANBUL
9-10 MAYIS 2026 SAKARYA	MİLLÎ TOPLANTI	1980'DEN GÜNÜMÜZE KUR'AN VE TEFSİR ÇALIŞMALARI	DOÇ.DR. BAYRAM DEMİRCİGİL SAKARYA Ü. İLAHİYAT FAKÜLTESİ 0538 849 40 89/ bdemircigilakarya.edu.tr
11-12-13 MAYIS 2026 MUŞ	KİTAP ÇALIŞMASI	İSLAM DÜŞÜNCESİNDE ELEŞTİRİ KÜLTÜRÜ VE TAHAMMÜL AHLAKI -V	DOC. DR. ABDULALİM DEMİR MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAK.
16 MAYIS 2026 NEVŞEHİR	MİLLÎ TOPLANTI	HACI BEKTAŞ VELİ'NİN TARİHSEL-MENKIBEVİ KİŞİLİĞİ VE ALEVİLİK İLE BEKTAŞİLİĞİN İLİŞKİSİ	PROF. DR. ADEM ÇATAK REKTÖR YARDIMCİSİ 0505 397 2127 ademcatak@nevsehlr.edu.tr NEVŞEHİR
18-19 EYLÜL 2026 ERZURUM	MİLLÎ TOPLANTI	ÂŞIKLIK GELENEĞİNDE DİNÎ DÜŞÜNCE VE DİNÎ UNSURLAR	PROF. DR. MUHAMMET HANEFİ PALABIYIK DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ - İZMİR
15-16 EKİM 2026 BALIKESİR	MİLLÎ TOPLANTI	DİJİTAL DÖNÜŞÜM ÇAĞINDA İSLAM HUKUKU VE EKONOMİSİ: FIKHÎ, FİNANSAL VE KURUMSAL YENİLİKLER	PROF. DR. MEHMET ÖZKAN BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAK. DEKANI
21-22 KASIM 2026 ORDU	MİLLÎ TOPLANTI	İSLAM İKTİSADI VE FAİZSİZ FİNANS ARAÇLARINDA GÜNCEL ZEKÂT PROBLEMLERİ	PROF. DR. HAMİT ER ORDU ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ
19-20 ARALIK 2026 İSTANBUL	İHTİSAS TOPLANTISI	CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE DİNİ DÜŞÜNCE	PROF. DR. İLYAS ÇELEBİ İST. 29 MAYIS Ü. İLAHİYAT FAK. İSTANBUL

SORU PUSULASI

SORU SORANIN ADI SOYADI

SORUNUN HANGİ HOCAYA SORULDUĞU

SORU

SORU PUSULASI

SORU SORANIN ADI SOYADI

SORUNUN HANGİ HOCAYA SORULDUĞU

SORU

SORU PUSULASI

SORU SORANIN ADI SOYADI

SORUNUN HANGİ HOCAYA SORULDUĞU

SORU

NOTLAR

İSLÂMÎ İLİMLER ARAŞTIRMA VAKFI (İSAV)
İskender Paşa Mah. Kâmil Paşa Sokak, No: 5 Kıztaşı, Fatih-34080/İstanbul
e-posta: isav@isavvakfi.org–Web Site: http://www.isavvakfi.org
Telefon: 0212 523 54 57

ORDU ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ
Cumhuriyet Yerleşkesi Cumhuriyet Mahallesi No:218 Altınordu / Ordu
Santral 0 (452) 226 52 00 – Tel.: 0452 226 52 78 - Faks:0452 226 52 54
e-Posta : ilahiyat@odu.edu.tr